RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

nr. 229.728 van 6 januari 2015
in de zaak A. 206.812/X-15.249.

In zake : 1. Marc VAN DEN BRANDE
2. Koen ROBBERECHT
3. Willy MEEUS
4. Sophia VOET
allen bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Reiner Tijs
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Nassaustraat 37-41
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de GEMEENTE AARTSELAAR
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Willem Slosse
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Brusselstraat 59
bij wie woonplaats wordt gekozen
2. de PROVINCIE ANTWERPEN

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 26 oktober 2012, strekt tot de nietigverklaring van :

> "1.Het besluit van de Deputatie van de provincie Antwerpen van 12 juli 2012 waarbij goedkeuring verleend wordt aan het ruimtelijk uitvoeringsplan 'De Reukens' dat de gemeenteraad van Aartselaar op 23 april 2012 definitief heeft vastgesteld (B.S. van 7 september 2012).
> 2. Het besluit van de gemeenteraad van Aartselaar van 23 april 2012 waarbij het ruimtelijk uitvoeringsplan 'De Reukens' definitief wordt vastgesteld."

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Wouter De Cock heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De tweede verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 oktober 2014.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sanne Schepers, die *loco* advocaat Reiner Tijs verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Katrien Vergauwen, die *loco* advocaat Willem Slosse verschijnt voor de eerste verwerende partij, en mevrouw Laura Valgaeren, die verschijnt voor de tweede verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Wouter De Cock heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Aartselaar (hierna: het GRSP), goedgekeurd op 28 april 2005 door de deputatie van de provincieraad van Antwerpen, voorziet volgende bindende bepaling:

> "RKB 6: De gemeente zal een RUP 'De Reukens' opmaken
> De gemeente zal een RUP voor het gebied 'De Reukens' opmaken. Het betreft het open ruimtegebied gelegen tussen de Langlaarsesteenweg/Reetsesteenweg – Pierstraat – woongebied Lindenbos en A12. Doel van het RUP is het creëren van mogelijkheden voor bos- en natuurontwikkeling met een beperkt agrarisch en recreatief medegebruik. Het RUP zal tevens overgangsmaatregelen formuleren voor de huidige eigenaars en gebruikers van de gronden in het plangebied."

De richtinggevende bepalingen van het GRSP vermelden wat volgt:

> "3.3.5 Nadere uitwerking: visie en doelstellingen voor het gebied 'De Reukens'
> Voor de Wullebeek en het omringende gebied de Reukens gelden volgende doelstellingen:
> - Uitbreiding bosgebied als groene long tussen de twee kernen van Aartselaar.
> - Versterken van de natuurwaarden, verbeteren van de structuur van de beek
> - Aanleg van (een) wateropvangbekken(s).
> - Het creëren van een bufferstrook langsheen de Wullebeek met open ruimte en graaslanden waar landbouwactiviteiten onder bepaalde voorwaarden kunnen.
> - Ontwikkeling van het open ruimtegebied tot zone voor passieve recreatie voor de gemeente via het aanleggen van voet- en fietspaden, (eventueel) een ruiterpad, uitstippelen van een educatieve route (landbouw en/of natuurleerpad).
>
> De toegankelijkheid van het gebied kan verhoogd worden waardoor het een ideaal rust- en doorgangsgebied tussen de twee woongebieden van Aartselaar vormt. Als groene verblijfs- en doorgangsruimte, omvat het bos veilige en aangename wandel- en fietsverbindingen voor bewoners en recreanten. Het bos betekent een impuls voor Aartselaar op toeristisch-recreatief vlak en kan eventuele verliezen op andere locaties (mogelijke aanleg N171 op grondgebied Rumst) in de nabijheid compenseren.
> Het kleine bosperceeltje is een toevluchtsoord voor tal van diersoorten en vormt een belangrijk aanknopingspunt voor de verdere natuurontwikkeling in het gebied. Dit bosje kan de kern vormen van het te ontwikkelen bos. De uitbouw van dit bos dient afgestemd te worden op de

huidige agrarische functie van het gebied (fasering en overgangsmaatregelen).

De Wullebeek die doorheen dit gebied stroomt wordt geïntegreerd en opgenomen in het ontwikkelingsperspectief. De waterkwaliteit van de Wullebeek dient sterk verbeterd te worden daar dit een vereiste is voor goede natuurontwikkeling. Door een ecologische bufferstrook (bvb. [m]et rietvegetatie op de oevers) uit te bouwen en te beheren kan een belangrijke aanzet gegeven worden tot natuurtechnisch beheer van deze waterloop.

Er dient een saneringsplan opgesteld te worden om deze waterloop te saneren: punctuele lozingen moeten in kaart gebracht worden en aangesloten op het rioolnetwerk.

Verder overleg vindt plaats tussen de betrokken grondgebruikers (eigenaars) en de afdeling Bos en Groen (Aminal).

[…]

3.3.7 Acties en maatregelen

Opstellen van een RUP 'De Reukens'

De gemeente zal in nauw overleg met de eigenaars en gebruikers en met AMINAL Afdeling Bos & Groen een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP 'de Reukens') opstellen waarin de verdere ontwikkeling van dit gebied wordt vastgelegd. Via een overgangsperiode en gefaseerde ontwikkeling zal dit gebied (gedeeltelijk) omgevormd worden tot een bosgebied met een belangrijke natuurlijke, maatschappelijke en zachtrecreatieve functie. In bepaalde zones zullen, onder bepaalde voorwaarden, agrarische activiteiten behouden kunnen blijven. In het RUP zullen een fasering en overgangsmaatregelen worden voorgesteld ten behoeve van de huidige activiteiten."

4. In de toelichtingsnota bij het bestreden gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (hierna: gemeentelijk RUP) wordt aangegeven dat het plan kadert in de uitvoering van het GRSP. Het gemeentelijk RUP legt de stedenbouwkundige en juridische basis vast voor het verwezenlijken van een kwaliteitsvol lokaal bos in een openruimtegebied, algemeen gekend als "De Reukens", dat door het bij koninklijk besluit van 3 oktober 1979 vastgestelde gewestplan Antwerpen hoofdzakelijk bestemd is als agrarisch gebied.

5. Het plangebied bevat eveneens het gebied "Het Heiken", gelegen tussen de Wullebeekstraat, de Reetsesteenweg en een zijstraat van de Reetsesteenweg. Dit gebied is ingevolge het gewestplan Antwerpen bestemd tot "reservegebied voor woonwijken" met als grondkleur "landelijke gebieden". De verzoekers zijn elk eigenaar van percelen gelegen in dit gebied.

6. Op 7 januari 2011 beslist de dienst Mer op basis van het ingediende *screenings*dossier dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is.

7. De plenaire vergadering betreffende het voorontwerp van gemeentelijk RUP "De Reukens" wordt gehouden op 25 mei 2011.

8. Op 26 september 2011 stelt de gemeenteraad van Aartselaar het ontwerp van gemeentelijk RUP "De Reukens" voorlopig vast.

9. Een openbaar onderzoek wordt gehouden van 24 oktober 2011 tot en met 22 december 2011. Onder meer de verzoekers dienen een bezwaarschrift in.

10. Op 6 maart 2012 brengt de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening (hierna: Gecoro) advies uit.

11. Met het tweede bestreden besluit van 23 april 2012 stelt de gemeenteraad van Aartselaar het gemeentelijk RUP "De Reukens" definitief vast.

De percelen van de verzoekers worden bestemd tot "Zone voor recreatief bos". Artikel 4 van de stedenbouwkundige voorschriften bepaalt aangaande deze zone wat volgt:

> "Bestemmingsvoorschriften
> Deze zone is bestemd voor de aanleg van multifunctioneel bos.
> Inrichtingsvoorschriften
> Het streefbeeld is een gemengd bos met meerdere etages (boomlaag, struiklaag en bodemvegetatie), waarin kleinere open (speel)plekken licht brengen.
> Bebossing kan spontaan (verbossing) en/of door beplanting. De vormgeving van de zone gebeurt in overleg met de bevoegde diensten van het Agentschap Natuur en Bos.
> De aanplantingen gebeuren met streekeigen en inheemse beplanting voor wat betreft loofbomen, hagen en struiken. De aanplantingen mogen uitdrukkelijk niet bestaan uit coniferen. Aanplantingen moeten bijdragen tot het versterken van de landschappelijke structuur. Bij de aanleg zal gebruik gemaakt worden van de aanwezige groenstructuren door ze te integreren, te

verlengen en/of te vergroten. Algemeen kan gesteld worden dat bomenrijen, hagen, houtwallen, struikmassieven en bomengroepen de elementen zijn die gebruikt worden.

Bij de bebossing wordt maximaal 10% voorzien voor open plekken.

De aanwezige KLE's worden behouden en langsheen verharde landbouwwegen versterkt (o.a. haagkant). Natuurwaarden worden versterkt in relatie met de Wullebeek. Een natuurlijke oeverontwikkeling staat voorop. Elke beoordeling van de inrichting moet overeenstemmen met de goede plaatselijke ordening van het gebied als overgangszone tussen de zone voor valleigebied en de woonomgeving.

In de zone geldt een volledig bouwverbod.

Het oprichten van agrarische bedrijven of uitbreiding van bestaande landbouwzetels buiten de perimeter van de 'zone B voor wonen' (Art. 8.) is verboden.

Kleinschalige infrastructuur die noodzakelijk is voor het al dan niet toegankelijk maken, educatie en recreatief medegebruik is toegelaten, voor zover deze de beeldwaarde van het gebied niet schaadt.

Kleinschalige infrastructuur voor het al dan niet toegankelijk maken bestaat uit toegangspoortjes, wegwijzers, verbodsborden en wegafsluitingen.

Kleinschalige infrastructuur voor natuureducatie zijn: informatieborden, verrekijkers, knuppel-paden en vogelkijkhutten.

Kleinschalige infrastructuur voor recreatief medegebruik zijn zitbanken, picknicktafels, en vuilnisbakken.

Het plaatsen van afsluitingen en verlichting is verboden, met uitzondering voor de percelen binnen Zone B voor Wonen (art. 8). Verlichting in functie van de veiligheid langs de aslijn van Art. 6 is eveneens toegestaan.

Reclame-inrichtingen zijn in alle zones van dit uitvoeringsplan verboden. Uithangborden mogen met oog op de ruimtelijke inpassing in deze zones aangebracht worden, voor zover zij effectief verwijzen naar een activiteit die als nevenbestemming toegelaten is en ook uitgeoefend wordt (vb. educatie- en informatieborden). Uithangborden mogen niet verlicht worden en hebben een maximale oppervlakte van 3 m².

Het aanbrengen van verhardingen die geheel ondoorlaatbaar zijn voor water is verboden. De materialen hebben een natuurlijk karakter. Halfverhardingen kunnen toegepast worden (o.a. dolomiet, grind, klinkers met gras tussen, kunststofrasters).

Volgende werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functies zijn toegelaten:

• alle werken en handelingen die noodzakelijk zijn voor natuur- en landschapsbehoud, -herstel en -ontwikkeling, inclusief bosbouw, bosbeheer, graslandbeheer;

• alle werken en handelingen ter herstel van de natuurlijke loop van de Wullebeek;

• alle werken en handelingen die infiltratie vrijwaren;

• alle werken en handelingen ter herstel en onderhoud van de bestaande verharde wegen en nutsleidingen;

• het aanleggen, inrichten of uitrusten van onverharde wandelpaden met een breedte van 0,75-1,00 m (materiaal: o.a. leemzand, gras).

Beheersvoorschriften

Algemeen wordt het gebied beheerd conform de bestaande beheersrichtlijnen inzake de natuur- en bosregelgeving en volgens de principes van een duurzaam beheer. Er wordt rekening gehouden met eventuele latere wijzigingen van deze regelgeving.

Bestaande verharde privéwegen spelen een rol in het vooropgestelde natuurbeheer in functie van de ontsluiting van het plangebied.

Het ophogen, ontgronden en egaliseren van het maaiveld is verboden."

12. Met het eerste bestreden besluit van 12 juli 2012 keurt de deputatie van de provincieraad van Antwerpen het gemeentelijk RUP "De Reukens" goed.

Dit besluit wordt bij uittreksel gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 7 september 2012.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

13. De verzoekers menen dat hun belang bij de vordering duidelijk is. Ze voeren aan allen (mede-)eigenaar te zijn van gronden gelegen binnen het plangebied en/of te wonen in dit gebied. Op grond van die hoedanigheid menen zij reeds te doen blijken van het vereiste belang. De verzoekers voeren verder aan dat de omvorming van woonreservegebied naar zone voor recreatief bos door het bestreden gemeentelijk RUP een zware weerslag heeft op de eigendomsrechten en gebruiksmogelijkheden van hun gronden. Zij wijzen erop dat ze voorafgaandelijk aan de totstandkoming van het bestreden gemeentelijk RUP contact opnamen met een huisvestingsmaatschappij om de door de decreetgever geschapen mogelijkheden van sociale woningbouw in dit gebied te onderzoeken. De inkleuring van het gebied als recreatief bos maakt die bebouwingsmogelijkheid volstrekt onmogelijk.

14. De tweede verwerende partij betwist het belang van de verzoekers bij het ingestelde beroep. Zij stelt vast dat de percelen van de verzoekers, alvorens hun bestemming gewijzigd werd door het bestreden

gemeentelijk RUP, volgens het bij koninklijk besluit van 3 oktober 1979 vastgestelde gewestplan Antwerpen, gelegen waren in een zone voor "landelijke gebieden" met een overdruk "reservegebieden voor woonwijken". Het aanvullend voorschrift "reservegebieden voor woonwijken" bepaalt dat de bestemming van woongebied maar kan worden verwezenlijkt nadat zij in een bijzonder plan van aanleg (hierna: BPA) is vastgesteld. Zolang het bedoelde BPA niet is goedgekeurd, mogen in het betrokken gebied slechts werken en handelingen worden uitgevoerd die overeenstemmen met de bestemming aangegeven door de grondkleur van het gewestplan. De tweede verwerende partij merkt op dat een dergelijk BPA nooit werd opgemaakt, en zelfs niet meer kan worden opgemaakt. Het staat voor de tweede verwerende partij dan ook vast dat de percelen van de verzoekers nog vóór de definitieve vaststelling of goedkeuring van het bestreden gemeentelijk RUP, beheerst werden door een bestemmingsvoorschrift dat moet worden herleid tot de grondkleur "landelijke gebieden", zonder concrete aflijning van agrarische gebieden, bosgebieden of groene ruimten, zodat in het betrokken gebied enkel handelingen en werken toegestaan zijn die noodzakelijk zijn voor het behoud van de huidige bestemming. Verder wijst de tweede verwerende partij er ook op dat de mogelijkheid, vervat in artikel 5.6.6, §1, VCRO, om reservegebieden aan te snijden voor woonwijken als gevolg van aanvragen ingediend door sociale woonorganisaties, niet langer mogelijk is. De tweede verwerende partij komt tot het besluit dat op basis van het destijds geldende gewestplan nieuwe handelingen of werken niet waren toegestaan. Zij stelt vervolgens dat de verzoekers bijgevolg ten onrechte menen dat de bestemmingswijziging van hun percelen, ingevolge het bestreden gemeentelijk RUP, de gebruiksmogelijkheden van de betrokken gronden in negatieve zin zal wijzigen. De grieven die de verzoekers inroepen, volgen niet uit het bestreden gemeentelijk RUP, maar bestonden reeds vóór de definitieve vaststelling en goedkeuring van dat gemeentelijk RUP. Een eventuele vernietiging van dat RUP kan verzoekers dan ook geen enkel voordeel opleveren.

15. In hun memorie van wederantwoord merken de verzoekers op dat het niet aan een verwerende partij is om te beoordelen of de doorgevoerde bestemmingswijziging voor hen al dan niet gunstig is. Alleszins kan moeilijk

ontkend worden dat de gebruiksmogelijkheden – door een totaal bouwverbod – én de hoop die zij koesterden om mogelijk op termijn de gronden te kunnen bebouwen dan wel te laten bebouwen door een sociale huisvestingsmaatschappij, grondig worden aangetast. De omvorming naar recreatief bos doet de mogelijkheid om de percelen op termijn te ontwikkelen volledig teniet. Bovendien is het voorschrift voor recreatief bos ook strenger dan de voorschriften van toepassing op de landelijke gebieden. Ook op dat vlak bestaat er dus wel degelijk een nadeel. Daarnaast argumenteren de verzoekers ook steeds een volgehouden belang voor het dossier te hebben betoond. Daarbij wordt aangegeven dat zij zich reeds "gemanifesteerd" hebben in de periode van de totstandkoming van het GRSP, wordt gewezen op hun bezwaren tijdens de opmaakprocedure van het gewestelijk RUP (waarbij het gebied opgenomen werd in het grootstedelijk gebied), op het daaropvolgend beroep bij de Raad van State, op hun bezwaren in het kader van de opmaak van het bestreden plan, en op hun verzoek aan de deputatie om het bestreden gemeentelijk RUP niet goed te keuren.

Beoordeling

16. Het wordt niet betwist dat de verzoekers elk (mede-)eigenaar zijn van percelen gelegen binnen het plangebied. Het bestreden uitvoeringsplan wijzigt de rechtstoestand van de eigendom van de verzoekers, die hierdoor alleen al in beginsel doen blijken van het rechtens vereiste belang. Van het voornoemde beginsel kan op grond van wat de tweede verwerende partij aanvoert niet worden afgeweken. Het komt niet aan de tweede verwerende partij toe om in de plaats van de verzoekers te oordelen of het bestreden uitvoeringsplan voor hen al dan niet nadelig is. Overigens dient vastgesteld dat het bestreden plan, in tegenstelling tot het gewestplan, woningbouw volledig uitsluit voor de percelen van de verzoekers.

De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

17. Een eerste middel "m.b.t. de goede ruimtelijke ordening" wordt afgeleid uit de schending van artikel 1.1.4 VCRO, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het materieelmotiveringsbeginsel en het verbod op machtsoverschrijding.

In de toelichting bij het middel wordt in eerste instantie gewezen op het principe dat een bestuur zijn bevoegdheden moet uitoefenen in functie van het door de wet gestelde doel. Zo niet is er sprake van machtsoverschrijding. In de materie van de ruimtelijke ordening dienen de aan het bestuur toegekende bevoegdheden te worden uitgeoefend in functie van een "goede ruimtelijke ordening". Dat principe vindt vertaling in artikel 1.1.4 VCRO, waaruit voortvloeit dat de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar worden afgewogen. Die afweging van belangen dient met de nodige zorgvuldigheid te gebeuren. Volgens de verzoekers werden *in casu* niet alle relevante feitelijke omstandigheden bij de beoordeling betrokken. Daarbij wordt gewezen op het tekort aan woningen in de gemeente, waaromtrent informatie en argumentatie zou zijn aangereikt in bezwaarschriften tijdens het openbaar onderzoek. Bij de opmaak van het bestreden RUP zou met die gegevens geen rekening zijn gehouden. Er wordt ook vastgesteld dat de gemeente niet lijkt te beschikken over enige informatie met betrekking tot het sociale woonaanbod.

Ten tweede argumenteren de verzoekers dat slechts eenzijdig aandacht werd besteed aan het natuuraspect waarbij de ruimteaanspraken vanuit de woonsector volstrekt werden genegeerd. Er werd geen rekening gehouden met relevante feiten, zoals het gegeven dat het betrokken gebied overeenkomstig de voorschriften van het gewestplan gelegen is in een reservegebied voor

woonwijken. Uit de bijhorende gewestplanvoorschriften vloeit voort dat de gemeente het initiatief moet nemen om het gebied te bestemmen voor de aanleg van woonwijken. In dat licht is het merkwaardig dat de gemeente met het bestreden RUP een plan opmaakt waarbij voor het betrokken gebied een volledig bouwverbod wordt opgelegd. In dat verband verwijzen de verzoekende partijen ook nog naar artikel 5.6.6, §1, VCRO. Uit die bepalingen leiden de verzoekers af dat het de uitdrukkelijke wil van de decreetgever is geweest om mogelijkheden te scheppen om de reservegebieden voor wonen te kunnen ontwikkelen. Met het bestreden gemeentelijk RUP wordt zonder enige redelijke verantwoording of motivering ingegaan tegen de mogelijkheden die de decreetgever juist heeft ingeschreven teneinde de taakstellingen inzake wonen te kunnen realiseren.

Ten derde werpen de verzoekers ook op dat het bestreden gemeentelijk RUP lijnrecht ingaat tegen de vaststellingen uit het eigen GRSP. In het informatief gedeelte van het GRSP wordt gesteld dat "Het Heiken" gemakkelijk te ontsluiten en aan te snijden valt. Uit dit informatief gedeelte van het GRSP blijkt volgens de verzoekers eveneens dat de vraag naar nieuwe woningen binnen de gemeente het aanbod ruimschoots overtreft. Buiten het gebied "Het Heiken" beschikte de gemeente slechts over één ander woonuitbreidingsgebied. Dat situeert zich aan de Lindelei. De omvorming van dat gebied tot woongebied werd echter geschorst door de Raad van State bij arrest nr. 201.963 van 17 maart 2010. Volgens de verzoekers getuigt het niet van een zorgvuldige besluitvorming dat het "gemakkelijk aansnijdbaar" reservegebied "Het Heiken" volstrekt een andere bestemming gegeven wordt, terwijl er blijkbaar nood is aan bijkomende bouwgronden en een tekort aan goed ontwikkelbare gronden. In dat verband wordt ook gewezen op een motiveringsgebrek, aangezien een deugdelijke weerlegging van de grondig uitgewerkte bezwaren die daaromtrent werden aangevoerd niet is terug te vinden in het administratief dossier.

Ten vierde verwijzen de verzoekers naar het decreet van 27 maart 2009 'betreffende het grond- en pandenbeleid' (hierna: het decreet grond- en pandenbeleid). Een essentiële doelstelling van dat decreet is het

voorzien van een voldoende ruim en kwalitatief aanbod aan gronden en panden. Volgens de verzoekers kan de ontwikkeling van het gebied “Het Heiken” aan die doelstelling bijdragen, en lijkt die ontwikkeling alleszins noodzakelijk om de vooropgestelde doelstellingen te kunnen halen. Er valt echter vast te stellen dat overwegingen daaromtrent nergens bij de beoordeling werden betrokken, hoewel de verzoekers daaromtrent in het verleden en tijdens het openbaar onderzoek grondig geargumenteerd hebben. Daarbij aansluitend argumenteren de verzoekers verder dat uit het decreet grond- en pandenbeleid voortvloeit dat de gemeente Aartselaar, die geen sociale koopwoningen of kavels ter beschikking heeft, tussen 2013 en 2025 een inhaalbeweging moet doen om een sociaal huuraanbod (het zogenaamde sociaal objectief) te realiseren. Het spreekt voor zich dat de ontwikkeling van het gebied “Het Heiken” aan de voorziene ontwikkeling kan bijdragen. Bovendien blijkt dat gebied het enige nog ontwikkelbare reservegebied te zijn. De verzoekers vinden het volstrekt onredelijk dat uitgerekend dit uitermate geschikt gebied wordt omgezet naar een zone voor recreatief bos. Bovendien is het vooropgestelde sociaal objectief bindend. Dat bindend karakter brengt onder meer met zich dat van het richtinggevend gedeelte van een structuurplan kan worden afgeweken indien dat noodzakelijk is ter verwezenlijking van het bindend sociaal objectief. In dat verband wordt gewezen op artikel 4.1.2, § 2, eerste lid, van het decreet grond- en pandenbeleid, en op artikel 2.1.2, § 3, VCRO. Volgens de verzoekers kan de gemeente niet handelen in strijd met het bindend sociaal objectief, en kan de gemeente niet verwijzen naar de bindende bepalingen van het GRSP om het bestreden gemeentelijk RUP “De Reukens” te verantwoorden. De gemeente dient eerder haar GRSP aan te passen dan een gemeentelijk RUP op te maken dat een volstrekt onaanvaardbare uitvoering is van een structuurplan dat achterhaald is en strijdig met het bindend sociaal objectief. Het verwondert de verzoekers dat zonder enige motivering en zonder de nodige belangenafweging anders wordt gehandeld dan de wijze waarop een normale en zorgvuldig handelende overheid zou handelen.

Ten vijfde voeren de verzoekers aan dat de taakstellingen inzake wonen, die op gewestelijk niveau bepaald worden, niet kunnen gehaald worden. Dit argument zou bij de beantwoording van de bezwaren niet zijn

weerlegd. Er wordt gewezen op de toelichtingsnota bij het gewestelijk RUP "afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen". Daarin wordt bepaald dat in de stedelijke gebieden, zoals Aartselaar, een stedelijk gebiedbeleid dient gevoerd te worden waar ontwikkeling, concentratie en verdichting uitgangspunten zijn, met respect voor de draagkracht van de betrokken gemeenten. Dit betekent dat een beleid moet worden gevoerd dat onder meer gericht is op het creëren van een aanbod aan bijkomende woningen in een kwalitatieve woonomgeving. In de toelichtingsnota bij het gewestelijk RUP "afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen" wordt vermeld dat geopteerd is voor een maximale invulling van de woonuitbreidingsgebieden in het grootstedelijk gebied. Volgens de verzoekers is het reservegebied voor wonen gelegen tussen de Wullebeekstraat en de Reetsesteenweg uitermate geschikt om de taakstellingen inzake wonen te helpen realiseren. Er wordt op gewezen dat dit reservegebied nauwelijks verschilt van het woonuitbreidingsgebied aan de Lindelei, zodat het in het licht van het gelijkheidsbeginsel onverklaarbaar is dat het ene gebied wel en het andere niet herbestemd wordt. Over deze aspecten die ook in de bezwaren werden aangehaald, kan geen, laat staan een afdoende motivering worden teruggevonden in het administratief dossier.

Ten zesde wordt aangevoerd dat een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen het gebied "De Reukens" en het gebied "Het Heiken". "De Reukens" is thans een onaangesneden aaneengeschakeld openruimtegebied. "Het Heiken" is van oudsher een reservegebied, dat aan de randen met bebouwing voorzien is en dat ook zelf bebouwd en versnipperd is. Wanneer geen onderscheid tussen beide gebieden gemaakt zou worden, wordt het gelijkheidsbeginsel geschonden. De bebossing van "Het Heiken" steunt op het idee van de creatie van een stadsrandbos. Naar aanleiding van de opmaak van het gewestelijk RUP werd bij de definitieve vaststelling het deelplan "Stadsrandbos" geschrapt. Daarbij werd aangegeven dat de stedelijke openruimtevingers nader worden uitgewerkt en vertaald in gewestelijke RUP's, waarvoor de Vlaamse regering het uitvoeringsprogramma goedkeurde op 27 maart 2009. In weerwil van de uitsluiting van het deelplan "Stadsrandbos" en in strijd met het voornemen om één en ander in een gewestelijk RUP te vertalen, gaat het niet op dat de

gemeente al voorafnames doet. De gemeente treedt daardoor immers, in strijd met het subsidiariteitsprincipe, op het bevoegdheidsdomein van het Gewest.

18. De eerste verwerende partij stelt vooreerst vast dat de verzoekers klaarblijkelijk een omvorming verkiezen van hun percelen naar woongebied. Binnen het huidig planologisch kader is dat niet mogelijk. Het betrokken gebied werd immers in de bindende bepalingen van het GRSP Aartselaar aangeduid als een gebied dat geschikt is voor bos- en natuurontwikkeling. Dat werd ook zo uiteengezet in het advies van de Gecoro, in antwoord op het bezwaar daaromtrent door de verzoekers. De aanwending van het betrokken gebied voor bos- en natuurontwikkeling vloeit zodoende voort uit een beleidsintentie weergegeven in het GRSP. In de mate dat de verzoekers kritiek geven op de keuze van herbestemming, leveren zij geen kritiek op de wettigheid van het bestreden RUP, maar bekritiseren zij in essentie de keuzes die gemaakt werden in het GRSP, en die zijn in onderhavig beroep niet aan de orde. De argumenten betreffende de beleidskeuzes gemaakt in het GRSP kunnen niet in aanmerking worden genomen. Hetzelfde geldt voor de belangenafweging die wordt bekritiseerd, vermits die afweging is gebeurd in het kader van het GRSP. Het eerste middel bestaat uit opportuniteitskritiek in plaats van wettigheidskritiek.

Verwijzend naar de richtinggevende bepalingen van het GRSP merkt de eerste verwerende partij op dat de nood aan bijkomende woningen niet werd genegeerd. Om aan de nodige woonbehoefte te voldoen verkiest de gemeente om het woonuitbreidingsgebied “Lindelei” te ontwikkelen en desgevallend later gebruik te maken van het strategisch project Beukenhoflaan – A12 om aan de bijkomende woonbehoefte te voldoen. Het feit dat de “Lindelei” volgens de verzoekers waterziek zou zijn, maakt deze gemotiveerde beleidskeuze niet kennelijk onredelijk.

Het bindend sociaal objectief uit het decreet grond- en pandenbeleid impliceert geenszins de verplichting voor de gemeente om al haar woonreservegebieden om te zetten naar woongebieden. Het staat de gemeente vrij om naar eigen vermogen te oordelen op welke wijze zij het vooropgestelde

sociaal objectief wenst te verwezenlijken. Het enkele feit dat de gemeente een inhaalbeweging dient te maken, maakt haar beslissing om een woonreservegebied niet aan te snijden niet kennelijk onredelijk.

Niet betwist wordt dat vanuit het Vlaamse niveau taakstellingen inzake woningbouw worden gesteld voor het grootstedelijk gebied Antwerpen. Nergens maken de verzoekers echter aannemelijk dat deze gewestelijke taakstelling inzake wonen niet zal worden gehaald in het grootstedelijk gebied Antwerpen. Laat staan dat de verzoekers erin slagen aan te tonen dat de Vlaamse taakstelling inzake wonen niet gehaald zal worden door het enkele feit dat het betrokken woonreservegebied niet wordt aangesneden. De taakstelling wonen sluit de creatie van open ruimten in stedelijk gebied niet uit, mits die opname past in de visie op de gewenste ruimtelijke structuur voor stedelijk gebied.

De verwijzing naar de creatie van een stadsrandbos acht de eerste verwerende partij niet dienstig, omdat dit kaderde in de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen. Het bestreden RUP vormt een uitvoering van het GRSP.

19. De tweede verwerende partij merkt met betrekking tot de aangevoerde schending van artikel 1.1.4 VCRO en de daaraan gekoppelde belangenafweging op dat een afweging van de diverse in het spel zijnde belangen blijkt uit de toelichtingsnota bij het bestreden RUP. De bestemming van het gebied vormt bovendien een uitvoering van de richtinggevende en bindende bepalingen van het GRSP. Zowel in de toelichtingsnota als in het verslag van de Gecoro wordt verwezen naar de afweging die in het GRSP gemaakt werd met betrekking tot het aansnijden van het reservegebied, waar in het richtinggevend gedeelte werd bepaald om het gebied “Het Heiken” niet te ontwikkelen en op te nemen in het RUP “De Reukens” teneinde het gebied te herbestemmen tot openruimtegebied. In het GRSP wordt er bovendien voor geopteerd sociale woningen in het kerngebied – waartoe het plangebied niet behoort – te voorzien met het oog op het integreren van sociale woningen in het gebruikelijke woningbestand en het benaarstigen van vermenging in kernverdichting.

Bovendien kan blijken dat niet uitsluitend het woonuitbreidingsgebied “Lindelei” voor sociale woningen en kavels kan worden aangewend. De verzoekers laten na om in het middel te vermelden dat in Aartselaar nog een aantal binnengebieden kunnen worden aangesneden, alsook de kern nog ruimte laat voor kernverdichting. De verzoekers kunnen niet worden begrepen waar zij stellen dat bezwaren wat betreft de woonbelangen niet in aanmerking werden genomen, en brengen evenmin gegevens aan waaruit kan blijken dat de bestaande te ontwikkelen ruimte niet kan volstaan om inspanningen op het vlak van het bereiken van het bindend sociaal objectief te leveren.

Wat de ingeroepen ongelijkheid betreft, wordt opgemerkt dat het aangesneden deel van het gebied ‘Het Heiken’ *de facto* en *de jure* landelijk gebied is, en dat het resterende gebiedsdeel qua fysiologische kenmerken gelijkend is aan ‘De Reukens’. De bestaande feitelijke toestand werd dan ook voldoende in rekening gebracht.

Verder benadrukt de tweede verwerende partij dat het gebied “Lindelei” omwille van haar ligging in woonuitbreidingsgebied onmiddellijk kan worden ontwikkeld. Uit het schorsingsarrest nr. 201.963 van 17 maart 2010 en het daaropvolgende vernietigingsarrest nr. 217.125 van 6 januari 2012 blijkt dus niet dat het gebied “Lindelei” niet kan ontwikkeld worden en volledig of gedeeltelijk “waterziek” zou zijn, zoals de verzoekers beweren.

De verzoekers maken voorts “de noodzakelijkheid” tot afwijking van het GRSP in functie van het bereiken van het bindend sociaal objectief niet aannemelijk.

In verband met de taakstellingen op vlak van wonen wijst de tweede verwerende partij op het GRSP waaruit blijkt dat de gemeente streeft naar kernverdichting en naar het zorgvuldig innemen van ruimte. Verwijzend naar het verslag van de Gecoro waarin wordt gesteld dat de provincie en het gewest in hun adviezen aangeven dat het gemeentelijk planinitiatief in overeenstemming is met het RSV, en naar het gunstig advies van het Vlaamse Gewest op dat vlak, wordt

gesteld dat er geen sprake is van een afwijking van de doelstellingen en taakstellingen weergegeven in het RSV.

De omstandigheid dat het gebied initieel in het kader van het gewestelijk RUP "afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen" als stadsrandbos was opgenomen, doet thans de omzetting van het gebied in een zone voor valleigebied, recreatief bos en bufferbos niet onzorgvuldig voorkomen.

20. De verzoekers betwisten in hun memorie van wederantwoord dat hun kritiek loutere opportuniteitskritiek zou zijn. Zij benadrukken dat hun kritiek erin bestaat dat de verwerende partijen de elementaire beginselen van behoorlijk bestuur niet respecteren. Ondanks de onderbouwde bezwaren slagen de verwerende partijen er niet in deze bezwaren inhoudelijk te weerleggen, noch om een deugdelijke verantwoording te geven omtrent de creatie van een recreatief bos in een zone die als reservegebied op ontwikkeling lag te wachten en zulks in omstandigheden waarbij een tekort aan woningen wordt vastgesteld, de decreetgever mogelijkheden heeft voorzien om dergelijke gebieden versneld aan te snijden, de gemeente er zelfs niet in slaagt in een minimaal sociaal woonaanbod te voorzien en een inhaalbeweging dient te realiseren, er slechts twee reservegebieden zijn (waaronder onderhavig reservegebied) en waarbij de omvorming naar woongebied van het andere waterziek gebied aan de Lindelei door de Raad van State werd geschorst. In verband met de stelling van de verwerende partijen dat het bestreden plan de uitvoering vormt van opties die in het GRSP werden vastgesteld, merken de verzoekende partijen op dat zij het GRSP nooit op ontvankelijke wijze hebben kunnen bestrijden bij de Raad van State. Dit belet de verzoekers niet om zich thans op de onwettigheden van het structuurplan te beroepen en om ook de zogenaamde uitvoering ervan door voorliggend RUP te bekritiseren.

Inhoudelijk merken de verzoekers in dat verband op dat het decreet grond- en pandenbeleid ondertussen in de rechtsplicht voorziet om plannen aan te passen wanneer zij, zoals *in casu*, in tegenspraak komen met de vereisten inzake het voorzien in een voldoende woonaanbod. Omdat het

structuurplan zich niet verdraagt met het bindend sociaal objectief, kan het niet worden ingeroepen. Hoewel de verzoekers in dat verband ook bezwaren hebben ingediend, wordt daarover inhoudelijk geen standpunt ingenomen. De eerste verwerende partij maakt op geen enkele wijze aannemelijk dat het sociaal objectief behaald kan worden. De loutere bewering dat de kern nog ruimte laat voor kernverdichting is al te faciel en oppervlakkig. Bovendien komt die bewering ook in strijd met de bepaling uit het eigen structuurplan, waaruit blijkt dat de meeste binnengebieden in het woongebied niet zo gemakkelijk te ontsluiten en aan te snijden zijn.

21. In de laatste memorie stellen de verzoekers nog dat het middel niet kan worden weerlegd met een eenvoudige verwijzing naar het GRSP en de daarin vervatte visie. Sedert de vaststelling van dit GRSP hebben er zich immers heel wat relevante feiten voorgedaan op grond waarvan dit GRSP niet zonder meer als uitgangspunt kan gelden voor het bestreden RUP. Zo werd de piste van het stadsrandbos op deze locatie verlaten door de gewestelijke planningsprocessen en werd het enige alternatieve gebied "Lindelei" geschorst omwille van het "waterziek karakter". Voorts wijzen de verzoekers op de vernietiging door het Grondwettelijk Hof van de verplichtingen inzake het opleggen van een sociale last, waardoor de inhaalbeweging die de gemeente ter zake moet doen, nog moeilijker wordt. De verzoekers stellen dat het niet aan hen toekomt om met concrete gegevens aan te tonen dat de gemeente het sociaal objectief niet kan bereiken, maar dat het integendeel aan de gemeente is om hierover de nodige gegevens te verstrekken, nu zij hiertoe middels de bezwaren werd uitgenodigd. De verzoekers stellen verder dat, indien het middel zou verworpen worden, zij "graag in het arrest [zouden] […] lezen hoe uit het dossier blijkt dat niet op een faciele en oppervlakkige wijze, maar wel op afdoende wijze op hun inhoudelijke kritiek werd geantwoord en hoe dan wel de gemeente meent om, niettegenstaande de in het GRS verwoorde tekorten inzake woningen en niettegenstaande de evolutie die zich na het structuurplan heeft voorgedaan […] het sociaal objectief […] 'in redelijkheid' zou kunnen gaan verwezenlijken binnen de tijdshorizon die hiervoor bestaat".

Beoordeling

22. De exceptie van de eerste verwerende partij die inhoudt dat het voordeel dat de verzoekende partijen nastreven, met name een omvorming naar woongebied, niet mogelijk is gelet op de bindende bepalingen van het GRSP, kan niet tot de onontvankelijkheid van het middel leiden. De verzoekers kunnen alle wettigheidbezwaren met betrekking tot het GRSP in de huidige procedure doen gelden, hetgeen zij onder meer ook doen in het derde middel.

De exceptie wordt verworpen.

23. Overeenkomstig artikel 1.1.4 VCRO is de ruimtelijke ordening gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarbij de ruimte beheerd wordt ten behoeve van de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang gebracht worden. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen. Er dient, volgens de bepaling, rekening te worden gehouden met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen.

Dat de behoeften en de daarmee gepaard gaande aanspraken op de ruimte van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig onderling moeten worden afgewogen, betekent niet dat, in een bepaalde situatie, steeds alle ruimtelijke behoeften als evenwaardig voorkomen. Uit de wetsgeschiedenis van het artikel blijkt dat na afweging van de verschillende maatschappelijke activiteiten één bepaalde behoefte zwaarder kan doorwegen (*Parl.St.* Vl.Parl. 1995-1996, nr. 360/3, 18).

Op deze afweging van de bedoelde ruimtelijke behoeften oefent de Raad van State alleen een wettigheidstoezicht uit.

24. Het zorgvuldigheidsbeginsel houdt onder meer in dat de overheid haar besluiten op een zorgvuldige wijze moet voorbereiden door de

relevante gegevens en de betrokken belangen te inventariseren en deze gegevens en belangen tegen elkaar af te wegen in het licht van het doel van het besluit.

25. Volgens de verzoekers werden niet alle relevante feitelijke omstandigheden bij de beoordeling betrokken. Er zou geen rekening zijn gehouden met betrekking tot de tijdens het openbaar onderzoek aangereikte gegevens aangaande de woonproblematiek.

26. In hun tijdens het openbaar onderzoek ingediende bezwaarschrift stelden de verzoekers onder meer dat "eenzijdig aandacht [wordt] besteed aan het natuuraspect waarbij de ruimteaspecten vanuit de woonsector volstrekt worden genegeerd en waarbij geen rekening wordt gehouden met relevante feiten". De verzoekers maakten onder meer melding van een aanbodtekort op de woningmarkt, van een onvoldoende sociaal woonaanbod binnen de gemeente en van een noodzakelijke inhaalbeweging in het licht van het decreet grond- en pandenbeleid.

In haar advies van 6 maart 2012 stelde de Gecoro ter weerlegging van dit bezwaar – dat werd aangeduid als "item 41" – dat het RUP de uitvoering vormt van de bindende bepalingen van het GRSP Aartselaar:

> "[…]
> In het richtinggevend deel van het betreffende GRS werd een afweging gemaakt met betrekking tot de behoefte tot aansnijden van het reservegebied voor wonen. Hierbij werd besloten dit niet aan te snijden. Het gemeentebestuur van Aartselaar is volgens de Codex RO verplicht zich te houden aan de bepalingen van het richtinggevend en bindend gedeelte van het GRS. Bij de goedkeuringsprocedure van het GRS bestond mogelijkheid tot het indienen van bezwaren tijdens het openbaar onderzoek. Het opnieuw in vraag stellen van de beleidsbeslissingen die genomen werden in het GRS is niet relevant voor het huidige RUP dat conform aan de bepalingen van de Codex RO uitvoering geeft aan het GRS."

27. In het informatief gedeelte van het GRSP Aartselaar worden onder "6.1.4. Huisvesting: confrontatie van vraag en aanbod" enkele cijfers gegeven met betrekking tot vraag en aanbod op vlak van huisvesting. Uit de weergegeven tabel blijkt dat Aartselaar-centrum kampt met een aanbodtekort van

236 eenheden, en het deelgebied “Koekoek/Lindenbos” zich geconfronteerd ziet met een negatief aanbod van 49 eenheden. De stijgende prijzen van grond en woningen die zorgen voor verdringing van lokale bewoners wordt aangeduid als knelpunt. Een ander opgelijst knelpunt heeft betrekking op de open ruimte binnen de gemeente. Daaromtrent wordt aangegeven dat de verbinding tussen de zogenaamde “groene vingers” verdwijnt door verstedelijking.

In het richtinggevend gedeelte van het GRSP Aartselaar wordt aangegeven dat de kernen moeten versterkt worden door het realiseren van woonprojecten, hoofdzakelijk inbreidingsgericht. Er wordt gestreefd naar het ontwikkelen van twee compacte gehelen: “Aartselaar-centrum” en “Koekoek-Lindenbos”, die men samen verder wenst te ontwikkelen als een kwalitatieve leefomgeving. Verdere ontwikkeling van linten en verspreide bebouwing buiten beide nederzettingen wordt tegengegaan.

Om aan de lokale behoefte te kunnen voldoen wordt aangegeven dat “Lindelei”, het enige woonuitbreidingsgebied te Aartselaar, in aanmerking komt voor ontwikkeling. Conform de woonbehoeftestudie is het noodzakelijk dit gebied op korte termijn aan te snijden. Als actiepunt wordt de opmaak van een RUP “Solhof – Lindelei” in het vooruitzicht gesteld. Het opnemen van een gefaseerde ontwikkeling voor het woonuitbreidingsgebied “Lindelei” wordt vermeld als doelstelling van dat RUP. Daarnaast wordt aangegeven dat het aansnijden van het “Reserve Gebied voor Woningen” niet kan verantwoord worden:

> “Ontwikkelen van dit gebied vormt een aantasting van de open ruimte en treedt in conflict met de gewenste visie voor de open ruimte in het algemeen en voor het gebied ‘de Reukens’ in het bijzonder. Dit wordt uitgewerkt in een RUP.”

Voorts formuleert het richtinggevend gedeelte ook de creatie van een aanbod aan sociale woningen of kavels als doelstelling:

> “Teneinde de ‘eigen’ jongere generatie met een beperkt budget mogelijkheden te geven om in de gemeente een betaalbare woning te vinden, zal Aartselaar er naar streven om een aanbod aan sociale woningen

> of kavels te realiseren. Hiermee zal de een deel van de achterstand inzake het procentueel aanbod aan sociale woningen weggewerkt worden.
>
> Gelet op de sociale structuur en het tot op vandaag afwezige aanbod kan Aartselaar binnen de planperiode het gemiddelde aandeel sociale woningen niet realiseren.[…] Conform de Vlaamse Wooncode en de omzendbrief met betrekking tot het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden, wordt in het gebied Lindelei een mix van normale kavels en sociale kavels voorzien."

Met betrekking tot de open ruimte, wordt voor de Wullebeek en het omringende gebied "De Reukens" de uitbreiding van het bosgebied als groene long tussen de twee kernen van Aartselaar geformuleerd:

> "De Reukens kent momenteel hoofdzakelijk een agrarisch gebruik. Binnen de gewenste open ruimte structuur worden agrarische activiteiten echter gebundeld in het oostelijk en westelijk open ruimte gebied. Om toch de ecologische waarde en het behoud van de open ruimte veilig te stellen, kan dit gebied als bos ontwikkeld worden, met overgangsmaatregelen voor de aanwezige landbouw.
>
> De Reukens bevindt zich daarvoor binnen de gemeente op een geschikte locatie, gelegen tussen de woonkern van Aartselaar en de wijken Koekoek-Lindenbos om een belangrijke (zacht)recreatieve behoefte op te vangen. Bovendien vormt deze open ruimte een belangrijke oost-west natuurverbinding tussen de twee aaneengesloten open ruimtegebieden die de gemeente flankeren."

In het bindend gedeelte van het GRSP wordt de opmaak van enkele gemeentelijke RUP's in het vooruitzicht gesteld, waaronder het in het richtinggevende gedeelte reeds vermelde RUP "De Reukens" en het RUP "Solhof – Lindelei". Met betrekking tot dat laatste RUP wordt aangegeven dat indien het woonuitbreidingsgebied "Lindelei" wordt opgenomen binnen het gewestelijk RUP voor de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen, de bindende bepalingen die betrekking hebben op dit woonuitbreidingsgebied vervallen.

28. Uit het voorgaande blijkt dat in het GRSP Aartselaar een duidelijke visie is opgenomen met betrekking tot de invulling van "wonen" en "groen". Er wordt verantwoord waar nieuwe sociale en andere woningen kunnen ingeplant worden, en waarom men verkiest om het gebied "De Reukens", met inbegrip van "Het Heiken", te behouden als groene open ruimte. De noodzakelijke afweging werd gemaakt en verantwoord.

29. De verzoekers menen dat het GRSP Aartselaar niet zonder meer als uitgangspunt voor het bestreden RUP kan dienen, aangezien de daarin vervatte visie achterhaald is door de feiten, met name door "de schorsing van het enige alternatieve gebied aan de Lindelei omwille van het waterziek karakter ervan" en het verlaten van de piste van het stadsrandbos door de gewestelijke planningsprocessen.

Met betrekking tot het woonuitbreidingsgebied "Lindelei" kan worden vastgesteld dat het "woongebied Lindelei" als deelproject 1K is opgenomen in het deelplan 13 van het gewestelijk RUP "afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen". Bij arrest nr. 201.963 van 17 maart 2010 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van dat gewestelijk RUP ingewilligd voor wat betreft het genoemde deelproject 1K. Bij arrest nr. 217.125 van 6 januari 2012 wordt het besluit van de Vlaamse regering van 19 juni 2009 houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen", voor wat betreft het deelgebied 1K "woongebied Lindelei" vernietigd. De vernietiging steunt op de vaststelling dat het oostelijk deel van het plangebied van het deelproject 1K "woongebied Lindelei" is aangeduid als overstromingsgevoelig gebied, dat het uitvoeringsplan niet zelf een maatregel of voorwaarde inzake het watersysteem blijkt te bevatten en dat het Vlaamse Gewest in strijd met de haar door artikel 8 DIWB opgelegde verplichting om zelf de gepaste maatregelen te nemen om schadelijke effecten op het watersysteem te vermijden, deze verplichting blijkt te hebben vooruitgeschoven naar de vergunningverlenende overheid. Anders dan de verzoekers dat blijkbaar zien, maakt het arrest nr. 217.125 van 6 januari 2012 het niet onmogelijk om het gebied "Lindelei" alsnog als gebied bestemd voor wonen te ontwikkelen. Alleszins volstaat de verwijzing in het middel naar de voornoemde arresten niet om aannemelijk te maken dat het "gemakkelijk aansnijdbaar" reservegebied "Het Heiken" als gebied voor wonen diende bestemd te worden.

Wat de argumentatie betreft die verband houdt met de schrapping van de aanvankelijk voorziene creatie van een stadsrandbos in het

gewestelijk RUP “afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen”, wordt verwezen naar wat daaromtrent wordt uiteengezet bij de bespreking van het derde middel.

30. Wat de opmerking van de verzoekers betreft dat bij de opmaak van het bestreden RUP geen rekening werd gehouden met het gegeven dat het betrokken gebied overeenkomstig de voorschriften van het gewestplan gelegen is in een reservegebied voor woonwijken, moet worden vastgesteld dat uit artikel 7.4.5 VCRO blijkt en zoals ook is bevestigd tijdens de parlementaire bespreking (*Parl. St*. Vl. Parl. 1998-1999, nr. 1332/1, 81 en nr. 1332/8, 8-10) dat een gemeentelijk RUP het bestaande gewestplan kan vervangen. Verder weze er aan herinnerd dat de ruimtelijke uitvoeringsplannen toekomstgericht zijn, zodat de daardoor gegeven bestemming niet moet overeenstemmen met de bestaande toestand noch noodzakelijk gelijk moet zijn aan de in het gewestplan gegeven bestemming. Om dezelfde reden is de verwijzing naar artikel 5.6.6, § 1 VCRO niet aan de orde. Overigens impliceert de uit dit artikel afgeleide wil om mogelijkheden te scheppen om reservegebieden voor wonen te ontwikkelen niet dat ieder geschikt reservegebied hoe dan ook bestemd dient te worden voor wonen.

31. In verband met het bindend sociaal objectief uit het decreet grond- en pandenbeleid, wijzen de verzoekers op artikel 4.1.2, § 2, eerste lid van dat decreet, alsook op artikel 2.1.2, § 3, VCRO. Deze laatste bepaling schrijft voor dat van het richtinggevend gedeelte van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan wordt afgeweken indien zulks genoodzaakt wordt door maatregelen die vereist zijn voor de verwezenlijking van het bindend sociaal objectief, vermeld in artikel 4.1.2 van het decreet grond- en pandenbeleid.

Artikel 4.1.2, §2, van het decreet grond- en pandenbeleid luidt als volgt:

> “Het bindend sociaal objectief houdt voor de gemeentelijke overheid een rechtsplicht in om :
> 1° bestaande gemeentelijke plannen en reglementen met een invloed op de verwezenlijking van het sociaal woonaanbod waar nodig af te stemmen op het vooropgestelde percentage;

2° de normen, vermeld in hoofdstuk 2, vast te stellen in lijn met het vooropgestelde percentage;

3° de instrumenten, vermeld in hoofdstuk 3, aan te wenden met het oog op het bereiken van het vooropgestelde percentage.

Een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan dat zich niet verdraagt met het bindend sociaal objectief, en dat nog niet is aangepast overeenkomstig het eerste lid, 1°, kan niet worden ingeroepen om de maatregelen af te wijzen die voor de verwezenlijking van het bindend sociaal objectief zijn vereist."

Uit bovenstaande bepaling volgt dat een GRSP dat zich niet verdraagt met het bindend sociaal objectief, niet kan worden ingeroepen om de maatregelen af te wijzen die voor de verwezenlijking van het bindend sociaal objectief vereist zijn.

In casu wordt niet aangetoond dat een afwijking van het GRSP Aartselaar vereist is om het bindend sociaal objectief te bereiken. Er wordt niet concreet aannemelijk gemaakt dat de "inhaalbeweging" die de gemeente zou moeten realiseren tussen 2013 en 2025 binnen die tijdshorizon, en gelet op de gewenste ontwikkeling van het gebied "De Lindelei", niet kan verwezenlijkt worden. De verwijzing naar de arresten van de Raad van State in verband met het gewestelijk RUP "afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen" kan, om de hoger uiteengezette redenen, daartoe alvast niet volstaan. In het verlengde daarvan is het dan ook niet onredelijk dat de Gecoro in antwoord op het bezwaar dat daaromtrent werd geuit, verwijst naar de beleidsbeslissingen die besloten liggen in de richtinggevende en bindende bepalingen van het GRSP Aartselaar.

32. Met betrekking tot de op gewestelijk niveau bepaalde taakstellingen aangaande wonen, is de argumentatie van de verzoekers beperkt tot de stelling dat op gemeentelijk niveau een beleid moet worden gevoerd dat onder meer gericht is op het creëren van een aanbod van bijkomende woningen in een kwalitatieve woonomgeving, onder meer door een maximale invulling van de woonuitbreidingsgebieden in grootstedelijk gebied. In dat verband wijzen de verzoekende partijen op het "uitermate geschikte" reservegebied tussen de Wullebeekstraat en de Reetsesteenweg. Dat laatste houdt niet meer in dan loutere opportuniteitskritiek die niet ontvankelijk is. Daarnaast wordt niet aannemelijk gemaakt dat uit de gedefinieerde taakstellingen een plicht zou voortvloeien om,

binnen het grondgebied van de gemeente Aartselaar, onmiddellijk alle geschikte reservegebieden aan te snijden.

33. Wat het aangevoerde verschil in behandeling betreft tussen het woonuitbreidingsgebied aan de Lindelei, en het reservegebied “Het Heiken” wordt verwezen naar de bespreking van het tweede middel.

Wat het aangevoerde verschil tussen “Het Heiken” en “De Reukens”, en de daaraan gekoppelde schending van het gelijkheidsbeginsel betreft, wordt verwezen naar de bespreking van het derde middel.

34. Het eerste middel is in zoverre ontvankelijk, niet gegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

35. In een tweede middel wordt een schending van het gelijkheidsbeginsel aangevoerd. De verzoekers achten het gelijkheidsbeginsel geschonden doordat binnen de gemeente het gebied aan de Lindelei herbestemd werd tot woongebied en het gebied “Het Heiken” niet, terwijl “Het Heiken” eveneens aan alle criteria voldoet en zelfs meer geschikt is dan het gebied aan de Lindelei. Daarnaast ondergaat “Het Heiken” hetzelfde lot als het gebied “De Reukens”, hoewel het om twee verschillende gebieden gaat. Er valt dan ook niet in te zien waarom het gebied “Het Heiken” mee wordt opgenomen in het bestreden RUP.

Na een algemene toelichting over de wijze waarop het Grondwettelijk Hof de artikelen 10 en 11 van de Grondwet toepast, wordt aangevoerd dat geen enkele objectiveerbare reden bestaat om het woonuitbreidingsgebied aan de Lindelei wel en het reservegebied voor wonen “Het Heiken” niet te herbestemmen tot woongebied. Volgens de verzoekers is “Het Heiken” uitermate geschikt als woongebied. In dat verband wordt onder

meer gewezen op verkavelingsvergunnigen en stedenbouwkundige vergunningen die voor dat gebied werden afgeleverd, en op de bestaande bebouwing langs de Wullebeekstraat en langs de (zijstraat van de) Reetsesteenweg. De nog beschikbare bouwgronden langs de Wullebeekstraat zijn uitermate geschikt voor bebouwing. Dat standpunt wordt onderbouwd met verwijzing naar de ligging van het gebied (nabij het centrum en toch rustig gelegen), alsook het reeds aangesneden en bebouwde karakter. In vergelijking met het woonuitbreidingsgebied aan de Lindelei kampt "Het Heiken" bovendien niet met een bijzonder probleem van wateroverlast. Het is niet overstromingsgevoelig en kan normaal ontwikkeld worden. "Het Heiken" is volgens de verzoekers dan ook meer geschikt voor woningbouw dan het woonuitbreidingsgebied aan de Lindelei. Tot slot wordt gewezen op de criteria op grond waarvan het gebied aan de Lindelei werd bestemd tot woongebied (aansluiting op de woonkern, randen bebouwd, gelegen langs een uitgeruste weg, gebied hoofdzakelijk gebruikt als gras- en akkerland, rol in het grootstedelijk aanbodbeleid gelet op de ligging van het gebied in het centrum van Aartselaar nabij de grootstedelijke as A12). Volgens de verzoekers kunnen gelijkaardige criteria aangehaald worden ten aanzien van "Het Heiken" om een bestemming tot woongebied te rechtvaardigen.

De verzoekers besluiten dat, gezien "Het Heiken" niet alleen aan de criteria voldoet waaraan de Lindelei voldoet, maar zelfs meer geschikt is, het "volstrekt onbegrijpelijk [is] hoe een perfect aansnijdbaar en ontwikkelbaar gebied in redelijkheid bestemd kan worden tot een zone voor recreatief bos waarop een volledig bouwverbod rust". Dit is alleszins niet ernstig volgens de verzoekers. Op de bezwaren die zij dienaangaande formuleerden, werd niet afdoende geantwoord.

36. De eerste verwerende partij werpt op dat in de mate de verzoekers kritiek leveren op de keuze van de plannende overheid om het gebied aan de Lindelei te herbestemmen tot woongebied en het gebied "het Heiken" niet, zij geen wettigheidskritiek formuleren maar in essentie de beleidskeuzes bekritiseren die werden gemaakt in het GRSP.

Het gaat ook om twee verschillende gebieden met hun eigen specifieke eigenschappen. Het woonuitbreidingsgebied “Lindelei” is gelegen in de nabijheid van de kern. Het woonreservegebied “Het Heiken” grenst daarentegen aan de landschappelijk waardevolle Wullebeekvallei in het openruimtegebied “De Reukens”. Om deze reden alleen al zijn beide gebieden niet vergelijkbaar, nu beide gebieden zich op verschillende locaties bevinden.

Alleszins bestaat er een objectieve en redelijke verantwoording voor de keuze die de plannende overheid heeft gemaakt. Het werd opportuun geacht om het gebied “Lindelei” te ontwikkelen om te voldoen aan de bijkomende woonbehoefte. Het gebied “Het Heiken” werd beter niet aangesneden nu het in aanmerking kwam voor natuurontwikkeling. Deze belangenafweging gebeurde reeds in het kader van het GRSP. De beleidsbeslissingen die werden genomen zijn niet kennelijk onredelijk. De eerste verwerende partij besluit dat de overheid rekening heeft gehouden met alle kenmerken van de betrokken gebieden, om dan tot een weloverwogen oordeel te komen dat het “reservegebied voor woningen” niet kon worden aangesneden.

37. De tweede verwerende partij merkt op dat de verzoekers er ten onrechte vanuit gaan dat het woonreservegebied “Het Heiken” nog voor gebruikelijke bebouwing kan worden ontwikkeld. Het gebied diende voorafgaand aan de inwerkingtreding van het gemeentelijk RUP “De Reukens” te worden beschouwd als “landelijk gebied”, zodat er slechts werken en handelingen kunnen worden toegestaan die noodzakelijk zijn voor het behoud van de bestemming. Van een juridisch sterk afwijkend statuut tussen de gronden binnen het gebied “Het Heiken” en het gebied “De Reukens” is bijgevolg geen sprake. Bovendien zijn beide gebieden wel degelijk vergelijkbaar, aangezien het grotendeels “open ruimte” betreft, d.w.z. grasland en tuinen. Voor bestaande vergunde woningen wordt in het bestreden RUP consequent een afzonderlijke zonering voorzien, gericht op het behoud van dergelijke woningen. Ook in het gebied “De Reukens” komt sporadisch bebouwing voor, zodat het niet beschouwd kan worden als een volledig onaangesneden gebied.

Met betrekking tot de in het middel gemaakte vergelijking tussen “Het Heiken” en het gebied aan de Lindelei, merkt de tweede verwerende partij op dat op dat punt kan worden volstaan met de eenvoudige vaststelling dat de Raad van State het gewestelijk RUP “afbakening grootstedelijke gebied Antwerpen” vernietigde, voor zover het plan betrekking had op het deelplan 13 “Lindelei”. Ingevolge de vernietiging is het bewuste gebied terug bestemd als “woonuitbreidingsgebied”. Het middel faalt op dat punt in de feiten. Door in het middel te verwijzen naar het zogenaamde “waterzieke” karakter van het gebied “Lindelei” erkennen de verzoekende partijen trouwens dat beide gebieden niet gelijk zijn.

De voorkeur voor de ontwikkeling van het gebied “Lindelei” berust bovendien op objectieve gegevens. Het gaat namelijk over een gebied dat zich veel dichter tegen de kern van Aartselaar bevindt en nagenoeg volledig omgeven wordt door woongebied. Ook op juridisch vlak valt een woonuitbreidingsgebied niet te vergelijken met een niet ontwikkeld woonreservegebied met als grondkleur “landelijk gebied”.

38. In reactie op het gevoerde verweer, herhalen de verzoekers in hun memorie van wederantwoord dat “het Heiken” en het woonuitbreidingsgebied aan de Lindelei wel degelijk vergelijkbaar zijn. Het verschil tussen een reservegebied, enerzijds, en een woonuitbreidingsgebied, anderzijds, is niet van die aard om tot onvergelijkbaarheid te kunnen leiden. Beide gebieden zijn immers “gereserveerd” om (op termijn) potentieel ingeschakeld te worden om te voorzien in een bijkomend woonaanbod. Beide gebiedscategorieën worden trouwens op een gelijke wijze benaderd door de decreetgever, zo blijkt uit artikel 5.6.6, §1, VCRO. In die bepaling wordt zowel melding gemaakt van “woonuitbreidingsgebieden” als van “reservegebieden voor woonwijken”. Ook feitelijk zijn beide gebieden vergelijkbaar, nu ze beiden aansluiten op de bestaande kern en aan de randen reeds bebouwd zijn. De gemeente heeft trouwens zelf beide gebieden op gelijkwaardige wijze als goed ontsluitbaar aangehaald in haar GRSP. Aangaande het verweer dat, door de tussengekomen nietigverklaring door de Raad van State, het gebied aan de

Lindelei niet meer bestemd is tot woongebied, merken de verzoekers op dat overeind blijft dat de overheid getracht heeft het gebied aan de Lindelei te herbestemmen tot woongebied. Ten onrechte heeft zij dat niet gedaan voor het reservegebied "Het Heiken".

In de laatste memorie stellen de verzoekers nog dat een loutere verwijzing naar het GRSP niet kan volstaan als objectieve en redelijke verantwoording voor het feit dat het waterzieke gebied aan de Lindelei tot woongebied wordt bestemd en het beter geschikte reservegebied wordt herbestemd naar recreatief bos. Nergens in het dossier kan hiervoor een redelijke of objectieve motivering worden teruggevonden. De kritiek van de verzoekers is dan ook geen opportuniteitskritiek, maar zuivere wettigheidskritiek met betrekking tot de niet toepassing van de voorwaarden besloten in het gelijkheidsbeginsel. Aangezien de verzoekers dienaangaande een concreet bezwaar hadden opgeworpen, was het aan de betrokken overheid om hiermee op een zorgvuldige en verantwoorde wijze om te gaan.

Beoordeling

39. Het gelijkheidsbeginsel wordt geschonden indien in rechte en in feite gelijke situaties zonder objectieve en redelijke verantwoording ongelijk worden behandeld of indien in rechte en in feite ongelijke situaties zonder objectieve en redelijke verantwoording gelijk worden behandeld. De verzoeker die de schending opwerpt, moet dit met concrete en precieze gegevens in zijn verzoekschrift aantonen.

40. Voor wat de aangevoerde gelijke behandeling van ongelijke situaties betreft, kan worden vastgesteld dat in het middel niet nader wordt uitgewerkt om welke precieze redenen "Het Heiken" en "De Reukens" niet vergelijkbaar zijn. Wat dat aspect betreft is het middel dus onvoldoende uitgewerkt om een schending van het gelijkheidsbeginsel aannemelijk te maken.

41. Het voorgehouden verschil in behandeling tussen het gebied aan de Lindelei en “Het Heiken” werd door de verzoekers ook reeds aangevoerd in hun bezwaarschrift. Ter weerlegging van dit bezwaar verwees de Gecoro naar haar reactie op “item 41”, zoals geciteerd onder randnummer 26. Aldus wordt verwezen naar de beleidsbeslissingen uit het GRSP.

In het informatief gedeelte van het GRSP worden zowel het gebied aan de Lindelei (“woonuitbreidingsgebied”) als “Het Heiken” (“reservegebied voor wonen”) opgelijst als gebieden die potentieel in aanmerking komen voor het creëren van bouwplaatsen.

Doordat “Het Heiken” door het bestreden RUP wordt bestemd als zone voor recreatief bos, komt het, anders dan het geval is voor het gebied aan de Lindelei, niet meer voor woningbouw in aanmerking.

Zoals bij de bespreking van het eerste middel al werd aangegeven, wordt in het GRSP verantwoord waar nieuwe sociale en andere woningen kunnen ingeplant worden, en waarom men verkiest om “De Reukens”, met inbegrip van “Het Heiken”, te behouden als groene open ruimte. De noodzakelijke afweging werd gemaakt en verantwoord. Uit het GRSP, en meer bepaald uit de passages die ook al bij de bespreking van het eerste middel aan bod kwamen, blijkt dat de gemeente van oordeel is dat het gebied “De Reukens” , met inbegrip van “Het Heiken”, als bos kan ontwikkeld worden, teneinde “een belangrijke (zacht)recreatieve behoefte op te vangen”, en omdat het gebied zich op een geschikte locatie bevindt, onder meer als open ruimte die een belangrijke oost-west natuurverbinding vormt tussen de twee aaneengesloten openruimtegebieden die de gemeente flankeren.

Aldus bestaat er een objectieve en redelijke verantwoording om het gebied aan de Lindelei wel en “Het Heiken” niet als woongebied te bestemmen. Het gegeven dat binnen “Het Heiken” woningen gelegen zijn, en dat stedenbouwkundige en verkavelingsvergunningen werden afgeleverd, doet niets af aan het redelijk karakter van de verantwoorde keuze. Bovendien merkt de

tweede verwerende partij terecht op dat voor de bestaande woningen bijzondere voorschriften werden voorzien. De aangevoerde omstandigheid dat “Het Heiken” gevrijwaard zou zijn van enige waterproblematiek, maakt de gegeven objectieve verantwoording niet onredelijk, laat staan “kennelijk” onredelijk. Zoals reeds bij de bespreking van het eerste middel werd gesteld, maakt het arrest nr. 217.125 van 6 januari 2012 het niet onmogelijk om het gebied “Lindelei” alsnog als gebied bestemd voor wonen te ontwikkelen en kan hieruit niet *ipso facto* worden afgeleid dat “Het Heiken” meer geschikt is.

Een schending van het gelijkheidsbeginsel wordt dan ook niet aangetoond.

42. Het tweede middel is ongegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

43. In het derde middel voeren de verzoekers aan dat het bestreden RUP de uitvoering vormt van een onwettig structuurplan.

In eerste instantie wordt in dat verband herhaald dat het GRSP Aartselaar zich niet verdraagt met het bindend sociaal objectief en de rechtsplicht opgelegd in het decreet grond- en pandenbeleid. Een GRSP dat zich niet verdraagt met het bindend sociaal objectief, en dat nog niet is aangepast, kan niet worden ingeroepen om maatregelen af te wijzen die voor de verwezenlijking van het bindend sociaal objectief vereist zijn.

Ten tweede wordt aangevoerd dat het GRSP strijdig is met het RSV, inzonderheid met de taakstellingen inzake woningbouw, waarvan de implementatie een exclusieve bevoegdheid van het Gewest is. Meer in het bijzonder wordt gesteld dat de gemeente niet bevoegd is om een uitermate voor woningbouw voorbestemd gebied om te vormen tot recreatief bos, waarbij

uitdrukkelijk op gewestelijk niveau het deelplan stadsrandbos werd uitgesloten en waarbij de opmaak hiervan uitdrukkelijk als een gewestelijke aangelegenheid werd aanzien.

Ten derde wordt aangevoerd dat het GRSP de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, aangezien de vergelijkbare gebieden "Het Heiken" en het gebied "Lindelei" op een ongerechtvaardigde manier ongelijk worden behandeld.

Ten vierde wordt aangehaald dat het GRSP ten onrechte geen onderscheid maakt tussen het gebied "De Reukens" en het gebied "Het Heiken", terwijl het om twee verschillende gebieden gaat. Het eerste gebied is thans een onaangesneden aaneengeschakeld openruimtegebied, het tweede gebied is van oudsher een reservegebied, dat aan de randen met bebouwing is voorzien en dat ook zelf bebouwd en versnipperd is. Ook om die reden wordt het GRSP in strijd geacht met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Ten vijfde wordt aangevoerd dat de herbestemming van "Het Heiken" tot zone voor recreatief bos strijdig is met de argumentatie die in het GRSP zelf is opgenomen. Daarbij wordt gewezen op het feit dat het reservegebied voor wonen in het GRSP wordt omschreven als "gemakkelijk te ontsluiten en aan te snijden", alsook op de informatie aangereikt in het informatief gedeelte van het GRSP waaruit blijkt dat de vraag om woningen ruimschoots het aanbod overtreft. Zonder enige verantwoording wordt het "gemakkelijk aansnijdbaar" reservegebied voor woningen niet ingezet voor wonen.

Een zesde middelonderdeel houdt verband met de opmaakprocedure van het GRSP. De voorzitter van de Gecoro, Dirk Lauwers, was op het moment van de voorbereiding en goedkeuring van het GRSP tevens de projectmanager van het studiebureau (Iris Consulting) belast met de opmaak van het GRSP. Zijn vervanger binnen de Gecoro, Patrick Roothaer, nam de projectleiding van het GRSP waar. Het spreekt voor zich dat de voorzitter van de

Gecoro die tevens de projectmanager van het GRSP was, niet kon en mocht deelnemen aan de bespreking van of de stemming over het GRSP. Zelfs als de voorzitter daar niet zou hebben aan deelgenomen, kan moeilijk voorgehouden worden dat naar buiten toe geen enkele schijn van partijdigheid zou bestaan. De voorzitter van de Gecoro bekleedt immers een bijzondere positie en heeft heel wat gezag, ook buiten zijn aanwezigheid om. De verzoekers achten het onpartijdigheidsbeginsel geschonden. Daarbij wordt gewezen op artikel 1.3.3, § 5, VCRO.

De in het middel aangevoerde grieven doen de verzoekers besluiten tot de onwettigheid van het GRSP. Daardoor moet het buiten toepassing worden gelaten. Aangezien het bestreden RUP de uitvoering vormt van een onwettig structuurplan, is het eveneens onwettig.

44. De eerste verwerende partij merkt in eerste instantie op dat het bindend sociaal objectief geenszins de verplichting voor de gemeente inhoudt om al haar woonreservegebieden om te zetten naar woongebied met het oog op het voldoen aan het bindend sociaal objectief.

Zij verwijst verder naar het verweer dat werd gevoerd ten aanzien van het eerste en tweede middel.

Wat de samenstelling van de Gecoro betreft, merkt de eerste verwerende partij op dat artikel 1.3.3, § 5, VCRO niet van toepassing was op het ogenblik van vaststelling van het GRSP. In zoverre het middelonderdeel steunt op een schending van die bepaling, is het dan ook niet gegrond. In ondergeschikte orde wordt verwezen naar het verslag van de Gecoro van 23 november 2004. Ten aanzien van Patrick Roothaer wordt aangegeven dat die niet aanwezig was in zijn hoedanigheid van vervanger van Dirk Lauwers. Wat Dirk Lauwers, de voorzitter van de Gecoro, betreft wordt aangegeven dat uit het verslag blijkt dat hij, wegens belangenvermenging, niet heeft deelgenomen aan de behandeling van de bezwaren, opmerkingen en adviezen. Zijn plaats als voorzitter werd ingenomen door Raf Jacobs. Dirk Lauwers bleef evenwel aanwezig namens het studiebureau,

en dus als externe deskundige, voor mogelijke verduidelijking tijdens de bespreking. Er is evenmin sprake van een rechtstreeks of persoonlijk belang in hoofde van Dirk Lauwers, vermits hij geen eigenaar is van gronden met betrekking tot dewelke in het structuurplan specifieke beleidsinitiatieven werden gesteld.

45. De tweede verwerende partij merkt met betrekking tot het bindend sociaal objectief op dat het vrij evident is dat het GRSP de bepalingen van het grond- en pandendecreet niet in acht nam. Het GRSP werd op 28 april 2005 aangenomen, terwijl het grond- en pandendecreet op 1 september 2009 in werking trad. In het GRSP wordt wel de visie uiteengezet met betrekking tot het voorzien, in de toekomst, van sociale woningen. De verzoekers tonen niet aan dat deze visie kennelijk niet toelaat dat het bindend sociaal objectief voor de gemeente Aartselaar kan worden bereikt, laat staan dat zij de noodzaak aantonen om "Het Heiken" aan te snijden.

Met betrekking tot de taakstellingen inzake wonen, en het subsidiariteitsprincipe in het algemeen, wordt, wijzend op een arrest van de Raad van State, opgemerkt dat het niet volstaat om te verwijzen naar niet-bindende bepalingen van het RSV om vast te stellen dat de gemeente niet de bevoegde bestuursinstantie is, wanneer de adviserende instanties gunstig geadviseerd hebben en zij geen onverenigbaarheid hebben gezien met de ruimtelijke structuurplannen die zij hebben opgemaakt. De deputatie van de provincieraad en de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar hebben *in casu* een gunstig advies uitgebracht.

Uit het RSV blijkt verder niet dat de gemeente het bedoelde gebied niet kon herbestemmen tot openruimtegebied. Het RSV stelt onder meer het vaststellen van gedifferentieerde ontwikkelingsperspectieven voor karakteristieke elementen en componenten, gave landschappen en open-ruimteverbindingen, als parallelle bevoegdheden voorop. Ook wat betreft het behoud en de ontwikkeling van stedelijke natuurelementen en randstedelijke gebieden verklaart het RSV dat de overheid (Vlaamse Gewest, provincie of

gemeente) ruimte kan voorzien voor de aanleg van speelbossen- en parken. Het gemeentelijk RUP heeft dan ook geenszins als doelstelling de taakstelling inzake wonen van het Vlaamse Gewest over te nemen, noch heeft het betrekking op het opstellen van een inventaris van beschikbare ruimte. De onwettigheid van het GRSP kan niet worden aangenomen.

Met betrekking tot het voorzitterschap van de Gecoro staat het volgens de tweede verwerende partij vast dat bij de bespreking en de stemming over het GRSP geen leden in de Gecoro zetelden die bij de opmaak van dat GRSP betrokken waren. Wanneer daarenboven de eerste verwerende partij, alsook de op het tijdstip van het aannemen van het bestreden RUP samengestelde Gecoro, na een eigen onderzoek bevestigen zich te kunnen aansluiten bij de beleidsopties van het GRSP, staat vast dat een zogenaamde partijdigheid alleszins wordt gedekt door het onderzoek dat een nieuwe, onpartijdig samengestelde Gecoro naar aanleiding van het onderzoek met betrekking tot het gemeentelijk RUP en het GRSP heeft kunnen voeren.

46. In hun memorie van wederantwoord herhalen de verzoekers wat zij reeds in het verzoekschrift uiteenzetten.

Met betrekking tot de samenstelling van de Gecoro ten tijde van de opmaak van het GRSP, merken de verzoekers op dat artikel 1.3.3, § 5, VCRO een bepaling is die identiek is aan wat voorheen opgenomen was in artikel 9, § 4/1, van het decreet van 18 mei 1999 'houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening' (hierna: DRO). De rechtspraak van de Raad van State is niet dermate formalistisch dat een loutere vermelding van de nieuwe bepaling (in plaats van de destijds geldende bepaling) ertoe zou kunnen leiden dat het middel niet gegrond zou kunnen bevonden worden. Ook geldt het onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsbeginsel los van voornoemde bepaling. Verder wordt nog benadrukt dat de Gecoro *in casu* in feite een verlengstuk was van het studiebureau en dat het studiebureau in de Gecoro meer deed dan louter toelichting geven. In dat verband wordt gewezen op het verslag van de Gecoro van 17 mei 2004, waarbij opmerkingen van Patrick Roothaer werden opgetekend,

op de vergadering van de Gecoro van 23 november 2004, waarbij Dirk Lauwers aanwezig was, en op het advies van de Gecoro van 23 november 2004, waarbij niet duidelijk is wie wel of niet aanwezig was. De stelling dat de voorzitter van de Gecoro formeel niet aan de stemming heeft deelgenomen, neemt geenszins de schijn van partijdigheid weg die alleszins aanwezig is wanneer zowel de voorzitter als diens plaatsvervanger zowel in de Gecoro als in het studiebureau de belangrijkste functies bekleden.

47. In de laatste memorie stellen de verzoekers dat zij niet akkoord kunnen gaan met het standpunt dat het geen probleem vormt dat de voorzitter van de Gecoro en zijn plaatsvervanger het GRSP hebben opgemaakt, zolang zij maar niet aan de beraadslaging en stemming hebben deelgenomen. Zowel objectieve als subjectieve partijdigheid dient immers te worden uitgesloten. Volgens de verzoekers gaat dit verder dan het zich "verontschuldigen" op het moment van de stemming. Een geloofwaardig beleid inzake ruimtelijke ordening kan niet steunen op adviezen van commissies waarvan de voorzitter zelf diegene is die het studiebureau coördineert dat aangewezen is om het fundament van het gemeentelijk planningsproces vorm te geven. Dergelijke personen hebben, zelfs bij afwezigheid, een niet mis te verstane invloed op de besluitvorming binnen de commissies. De verzoekers menen dat onafhankelijkheid en onpartijdigheid op die manier verworden tot een "schijnvertoning". Ze herinneren er aan dat onpartijdigheid en onafhankelijkheid fundamentele rechtsbegrippen zijn, waaraan niet getornd kan worden.

Beoordeling

48. Wat het eerste middelonderdeel betreft, dat betrekking heeft op het bindend sociaal objectief, volstaat het te verwijzen naar wat daarover bij de bespreking van het eerste middel werd uiteengezet.

49. Wat het derde middelonderdeel betreft, dat betrekking heeft op de vergelijking tussen "Het Heiken" en het gebied aan de Lindelei, volstaat het te

verwijzen naar wat daarover bij de bespreking van het tweede middel werd uiteengezet.

50. Wat het vijfde middelonderdeel betreft, dat betrekking heeft op het gebrek aan materiële motieven in het GRSP om de herbestemming van "Het Heiken" tot zone voor recreatief bos te verantwoorden, volstaat het te verwijzen naar wat daarover bij de bespreking van het eerste middel werd uiteengezet.

51. Het tweede middelonderdeel houdt verband met de verdeling van taakstellingen tussen het gemeentelijk en het gewestelijk niveau, en dus het principe van de subsidiariteit inzake planning. Meer in het bijzonder stellen de verzoekers dat de gemeente niet bevoegd is om een uitermate voor woningbouw voorbestemd gebied om te vormen tot recreatief bos, waarbij uitdrukkelijk op gewestelijk niveau het deelplan stadsrandbos werd uitgesloten en waarbij de opmaak hiervan uitdrukkelijk als een gewestelijke aangelegenheid werd aanzien.

In het besluit van de Vlaamse regering van 19 juni 2009 "houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen'" staat met betrekking tot het deelplan "stadsrandbos" het volgende vermeld:

> "Het deelplan Stadsrandbos wordt geschrapt zodat de betrokken partijen verder kunnen werken aan een consensusvoorstel. Nadien kan een gewestelijk RUP worden opgemaakt in uitvoering van het operationeel uitvoeringsprogramma, actiepunt 36 van de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos regio Antwerpse gordel/Klein Brabant: de stedelijke open ruimtevingers worden nader uitgewerkt en vertaald in gewestelijke RUP's. De Vlaamse regering keurde dit uitvoeringsprogramma goed op 27 maart 2009."

Op 27 maart 2009 besliste de Vlaamse regering haar goedkeuring te hechten aan het operationeel uitvoeringsprogramma voor wat betreft de acties categorie I en II en kennis te nemen van de acties in de categorie III. Dat operationeel uitvoeringsprogramma bevat een actiepunt 36 dat, met betrekking tot "Stadsrandbos Aartselaar – Kontich – Reukens", vermeldt dat de "acties binnen het grootstedelijk gebied Antwerpen worden doorgeschoven naar categorie III, waarbij eerder prioriteit gegeven wordt aan provinciale en

gemeentelijke initiatieven dan aan een gewestelijk RUP in het kader van de afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur gelijkaardig aan de beslissing hierover in het kader van de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen".

Het voorgaande ontkracht de stelling van de verzoekers dat de gemeente niet bevoegd zou zijn om het betrokken gebied om te vormen tot recreatief bos.

52. In het vierde middelonderdeel wordt een schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet aangevoerd. De gebieden "De Reukens" en "Het Heiken" zijn volgens de verzoekers twee verschillende gebieden die op dezelfde manier worden behandeld. De verzoekers zien niet in hoe de voorziene bebossing voor deze twee totaal verschillende gebieden gerechtvaardigd kan worden.

Zoals reeds werd aangegeven bij de bespreking van het tweede middel, blijkt uit het GRSP, en meer bepaald uit de passages die ook al bij de bespreking van het eerste middel aan bod kwamen, dat de gemeente van oordeel is dat het gebied "De Reukens", met inbegrip van "Het Heiken", als bos kan ontwikkeld worden, teneinde "een belangrijke (zacht)recreatieve behoefte op te vangen", en omdat het gebied zich op een geschikte locatie bevindt, onder meer als open ruimte die een belangrijke oost-west natuurverbinding vormt tussen de twee aaneengesloten openruimtegebieden die de gemeente flankeren. De verzoekers gaan in hun middelonderdeel niet in op deze verantwoording gegeven in het GRSP.

Daarnaast dient ook te worden opgemerkt dat bij de bespreking van het tweede middel al werd geoordeeld dat het gegeven dat binnen het gebied woningen gelegen zijn, en dat stedenbouwkundige- en verkavelingsvergunningen werden afgeleverd, niets afdoet aan het redelijk karakter van de verantwoorde keuze. Hetzelfde geldt voor de huidige gewestplanbestemming, zoals reeds uiteengezet bij het eerste middel. Voor zover de verzoekers nog verwijzen naar

de schrapping van het stadsrandbos, kan worden verwezen naar de vaststellingen hieromtrent die worden vermeld bij de bespreking van het tweede middelonderdeel.

De aangevoerde schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet wordt niet aannemelijk gemaakt.

53. Het zesde middelonderdeel moet geacht worden te zijn afgeleid uit een schending van artikel 9 DRO, dat concordeert met het ingeroepen artikel 1.3.3 VCRO.

Conform het toentertijd geldende artikel 9, § 8, DRO stelt de Vlaamse regering de nadere regels voor de samenstelling, de organisatie en de werkwijze van de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening vast. Hieraan werd uitvoering gegeven door het besluit van de Vlaamse regering van 19 mei 2000 'tot vaststelling van nadere regels voor de samenstelling, de organisatie en de werkwijze van de provinciale en gemeentelijke commissies voor ruimtelijke ordening' (hierna: het besluit van de Vlaamse regering van 19 mei 2000).

Artikel 8 van dit besluit luidt als volgt:

> "De commissie kan voor de behandeling van een onderwerp al de nodige instanties en personen of betrokkenen uitnodigen voor een toelichting en een eventuele bespreking van het onderwerp. Die personen mogen evenwel de beraadslaging over het advies van de commissie en de stemming erover niet bijwonen, tenzij die delen van de vergadering openbaar worden gehouden met toepassing van het derde lid. Zij kunnen in ieder geval niet deelnemen aan die beraadslaging over het advies en de stemming erover.
>
> De commissie nodigt voor elke vergadering een vertegenwoordiger uit van elke politieke fractie in de provincieraad, respectievelijk de gemeenteraad. Deze personen kunnen de toelichtingen bijwonen en deelnemen aan een eventuele bespreking van het onderwerp, maar mogen de beraadslaging over het advies van de commissie en de stemming erover niet bijwonen, tenzij die delen van de vergadering openbaar worden gehouden met toepassing van het derde lid. Zij kunnen in ieder geval niet deelnemen aan die beraadslaging over het advies en de stemming erover.
>
> De commissie kan, onverminderd de wettelijke regels inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, beslissen dat een vergadering

geheel of gedeeltelijk openbaar wordt gehouden. In dat geval mogen evenwel de niet-leden, andere dan de personen die zijn uitgenodigd voor een toelichting en de vertegenwoordigers van de politieke fracties, niet deelnemen aan de besprekingen, noch aan de beraadslaging over het advies en de stemming erover.

Het huishoudelijk reglement van de commissie kan bepalen dat over het geheel of gedeeltelijk openbaar houden van een vergadering beslist wordt bij bijzondere meerderheid of met eenparigheid van stemmen."

Artikel 9 van datzelfde besluit van de Vlaamse regering van 19 mei 2000 luidt als volgt:

"Het lid dat een persoonlijk belang heeft bij een besproken onderwerp, mag noch de bespreking ervan, noch de beraadslaging over het advies van de commissie en de stemming erover bijwonen."

Vooreerst moet worden vastgesteld dat bij beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Aartselaar van 15 juni 1998 de opdracht strekkende tot de opmaak van een GRSP voor de gemeente Aartselaar wordt gegund aan de cv Iris Consulting.

De verwerende partijen betwisten niet dat Dirk Lauwers, projectmanager bij de cv Iris Consulting, ten tijde van de opmaak van het GRSP was aangesteld als voorzitter van de Gecoro van Aartselaar, en dat Patrick Roothaer, projectleider voor de opmaak van het GRSP bij de cv Iris Consulting, werd aangesteld als diens plaatsvervanger.

Het valt niet te betwisten dat Dirk Lauwers en Patrick Roothaer, in hun niet-betwiste hoedanigheid van projectmanager respectievelijk projectleider voor het GRSP bij de cv Iris Consulting, een persoonlijk belang hebben bij de opmaak van het GRSP.

Uit de door de verzoekers bijgebrachte stukken blijkt dat Dirk Lauwers verontschuldigd was voor de vergadering van de Gecoro van 17 mei 2004. Tijdens die vergadering werd het voorontwerp van GRSP besproken. Patrick Roothaer wordt in het verslag niet vermeld als aanwezig (plaatsvervangend) lid. Uit de notulen blijkt wel dat Patrick Roothaer verduidelijkingen heeft gegeven over het voorontwerp van GRSP in zijn

hoedanigheid van externe betrokkene. Dit is toegestaan op grond van artikel 8 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 mei 2000.

Tijdens de vergadering van 23 november 2004 heeft de Gecoro de bezwaren, opmerkingen en adviezen behandeld betreffende het openbaar onderzoek over het ontwerp van GRSP. Tijdens diezelfde vergadering wordt ook het advies over het GRSP geformuleerd. De aanwezigheid van Dirk Lauwers volgens de notulen bij de toelichting van het onderwerp in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van het studiebureau dat betrokken was bij de opmaak van het GRSP, is verantwoord geworden en toegelaten op grond van artikel 8 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 mei 2000. Het blijkt niet dat Dirk Lauwers heeft deelgenomen aan de bespreking, de beraadslaging en de daaruit voortvloeiende stemming over het GRSP. Een schending van artikel 9 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 mei 2000 wordt niet aannemelijk gemaakt. Het standpunt van de verzoekers dat de aanwezigheid van Dirk Lauwers bij de toelichting de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de Gecoro in gedrang heeft gebracht, kan niet worden gevolgd. Bijgevolg kan ook niet worden besloten tot een schending van het toentertijd toepasselijke artikel 9 DRO.

55. De aangevoerde middelonderdelen doen niet besluiten tot het bestaan van een onwettig structuurplan.

Het derde middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 700 euro, elke voor een vierde.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zes januari 2015, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

	Johan Lust,	kamervoorzitter,
	Pierre Lefranc,	staatsraad,
	Jan Clement,	staatsraad,

bijgestaan door

	Astrid Truyens,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Astrid Truyens	**Johan Lust**